

PRACOVNÍ LIST

Vlajka, prapor, standart, korouhev

Mezi nejrozšířenější termíny používané širokou veřejností náleží vlajka a prapor. Často se považují za synonyma a libovolně se zaměňují, přičemž podle zásad vexilologie (nauka o vlajkách, praporech a korouhvích) je tento postup nesprávný.

Vlajka má totiž vždy přesně stanovený poměr šířky k délce a úvazy se připevňuje na lanko, pomocí kterého se vztyčuje na stožár nebo vlajkové ráhno. Příkladem může být I. nádvoří Pražského hradu, kde jsou na stožárech architekta Jože Plečnika vztyčeny státní vlajka České republiky a vlajka Evropské unie

Proto v případě státního symbolu České republiky, který je spojen s prezidentským úřadem, jde o **vlajku prezidenta republiky**, nikoliv o standartu. Prezidentská vlajka se připevňuje na lanko, pomocí kterého se vztyčuje na stožár na střeše Jižního křídla Pražského hradu nebo na zámku v Lánech, který je druhým oficiálním sídlem prezidenta republiky ze zákona.

Aby to nebylo tak jednoduché, Česká republika přejala československou praxi a ve dvou specifických případech užívá také jeden typ praporu – specifickou **standartu prezidenta republiky**. Napadne Vás, které případy to jsou?

Prapor se na rozdíl od vlajky navléká tzv. rukávem na žerď a přibíjí se k ní hřebíky. Žerď tvořená hrotem, čnělkou a patkou je stejně jako třepení, praporové šňůry a stuhy součástí praporu. Rozměry praporu mají přesahovat 1 metr. Mají-li velikost v rozmezí 0,5-1 m, řadí se mezi praporce, pokud jsou menší, pak se hovoří o praporku. Mezi typy praporu náleží také standarta. Dosahuje maximálních rozměrů 1 metr. Často se uplatňuje v armádě u mechanizovaných a motorizovaných jednotek. Pro lepší držení tvaru se může vyztužovat.

Hradní stráž užívá standartu prezidenta republiky, která je připevněna na historické žerdi z roku 1924. Žerď je dřevěná, dvoudílná s bajonetovým spojem z niklované mosazi. Ze stejného materiálu je také hrot žerdě ve tvaru profilovaného kopí, stejně jako zakončení patkou dolního dílu žerdě. List standarty je zavěšen na kolmém kovovém ráhnu a připevněn k žerdi čtyřmi bílo-červeno-modrými kroucenými šňůrami. V kovové části žerdě je proveden nápis: „Svému vrchnímu veliteli Československá branná moc“.

Druhým příkladem je autostandarta prezidenta republiky, která označuje dopravní prostředky, jimiž hlava českého státu cestuje.

V podobě praporu je symbol prezidentského úřadu umístěn v pracovně prezidenta republiky a užívá se v této podobě i při ceremoniálních příležitostech, kdy je nesen praporečnický na druhém místě za státní vlajkou.

Zvláště v minulosti se těšil velké oblibě další typ praporu, **korouhev**. Pro korouhev je charakteristické přichycení listu k ráhnu. Za 1. republiky byly předepsány pro jezdecké pluky a cyklistické prapory. Z iluminovaných rukopisů 15. století lze korouhve s ocasem, tedy s prodlouženým horním nebo dolním cípem, někdy zakončeným třapcem, spatřit na vyobrazeních husitských vojsk.

Příklad jezdecké korouhve cyklistického praporu 3 Levice ze sbírek Vojenského historického ústavu Praha:

Připomeňme si **zásady zacházení se státní vlajkou a vlajkou prezidenta republiky**. Tyto zásady se dají vztáhnout i na obecní prapory nebo všechny další symboly těšící u občanů vážnosti.

Naše státní vlajka musí být vždy vztyčena na nejčestnějším místě, stožár by měl být umístěn před hlavním vstupem do budovy. Státní vlajka se na stožár vztyčuje co nejrychleji a spouští co nejpomaleji, přičemž se nikdy nesmí dotknout země ani vodní hladiny. Během vztyčování a spouštění vlajky je možné při slavnostních příležitostech hrát státní hymnu. Vlajce vzdáváme čest čelním pohledem, pánové smeknou klobouk, dámy si mohou pokrývku hlavy ponechat. Vlajka prezidenta republiky následuje bezprostředně za státní vlajkou.

Vlajkový stožár ani žerd' nikdy nedoplňujeme žádnými ozdobami, státní vlajku nikdy nevztyčujeme na jeden stožár spolu s jinou vlajkou. Na list vlajky by se neměli umísťovat další státní symboly, znaky, natož texty, obrázky, stuhy, květiny, smuteční závoje apod.

Vlajku prezidenta republiky může užívat pouze nositel nejvyšší ústavní funkce v naší zemi.

Některá pravidla je obtížné dodržet. Vlajka se správně vztyčuje po východu slunce a spouští do západu slunce. V noci se vlajka nevyvěšuje. Má-li být v noci výjimečně vztyčena (státní návštěvy, slavnosti), měla by být osvětlena a zabezpečena před odcizením. Na Pražském hradě jsou například na I. nádvoří vyvěšeny státní vlajky trvale. U vlajky prezidenta republiky je pak rozhodující, zda se prezident nachází na území České republiky, pak je vlajka vyvěšena i v noci, nebo je v zahraničí, a to je vlajka prezident svěšena.